

AUTORKA BESTSELLEROV NEW YORK TIMES

KRISTIN HARMELOVÁ

KÝM
SA OPÄŤ
STRETNEME

KÝM
SA OPÄŤ
STRETNEME

KRISTIN
HARMELOVÁ

KÝM
SA OPÄŤ
STRETNEME

Fortuna
Libri

Original title: Kristin Harmel: WHEN WE MEET AGAIN
Copyright © Kristin Harmel, 2016
Cover design by Chelsea McGuckin
Cover photograph by Leonardo Baldini/Arcangel

Kristin Harmelová si uplatňuje morálne právo
identifikovať sa ako autorka tejto knihy.

Translation © Barbora Al Zafari, 2025
Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2025

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri.
FORTUNA LIBRI, a. s., Zadunajská cesta 8, 851 01 Bratislava
fortuna@fortuna.sk
www.fortunalibri.sk

Redakčná a jazyková úprava Otília Škvarnová

Prvé vydanie

Táto kniha je fikcia. Mená, postavy, miesta a udalosti
sú bud výtvorom autorkinej fantázie, alebo sú použité
fiktívne, a preto akákoľvek podobnosť so skutočnými
živými alebo mŕtvyimi osobami, obchodnými spoločnosťami,
udalostami či miestami je úplne náhodná.

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať,
uklaďať do informačných systémov ani rozširovať
akýmkoľvek spôsobom, či už elektronicky, mechanicky,
fotografickou reprodukciou, alebo inými prostriedkami,
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-573-0528-6

*Venujem Jasonovi a nášmu synovi.
Obaja ma deň čo deň učíte,
že láska môže byť väčšia, silnejšia a krajšia,
ako som si kedy dokázala predstaviť.
Kým budú na oblohe hviezdy, budem vás milovať.*

PRVÁ KAPITOLA

V piatok ráno, keď som ležala v posteli, ľutovala som sa a snažila sa prísť na to, čo budem robiť so zvyškom svojho života, zazvonil telefón.

„Trápiš sa, však?“ ozval sa Brian Mayer, ktorý bol až do minulého týždňa mojím šéfredaktorom.

„Vyhodil si ma,“ pripomenula som mu a pretiahla som si prikrývku cez hlavu, aby som sa chránila pred ranným slnkom.
„Mám na to plné právo.“

„Emily, obaja sme vedeli, že to príde. A nevyhodil som ťa, tvoj stĺpček bol zrušený z rozpočtových dôvodov.“ Vzdyhol si a ja som počula, ako Šuchoce papiermi. „Okrem toho si tu bola iba na čiastočný úvázok. Máš dosť inej práce na voľnej nohe, ktorá ťa určite udrží nad vodou.“

„Áno, časopisy a noviny po celom svete v týchto dňoch len tak obhadzujú novinárov peniazmi.“ Od svojich dvadsiatich rokov som žila na voľnej nohe a pracovala pre rôzne časopisy. V tom čase všetky možné publikácie prekvitali a taká práca bola jednoduchým spôsobom, ako si zarobiť na životy, ak ste boli ochotní tvrdo pracovať. V poslednom desaťročí však trh zaplavili autori a redaktori, ktorých prepustili z trvalého pracovného pomeru, a teraz bolo viac novinárov ako pracovných miest.

„V každom prípade nevolám preto, aby som s tebou hovoril o súčasnom stave žurnalistiky,“ pokračoval Brian po chvíli. „Volám, lebo pre teba niečo mám.“

Odhodila som prikryvku a posadila som sa. „Ďalšia spisovateľská ponuka?“

„Presne tak, pretože nás rozpočet sa bez akéhokoľvek konkrétneho dôvodu zázračne navýšil,“ povedal so smiechom. „Nie, chcel som ti len oznámiť, že tu mám pre teba balík. Prišiel dnes.“

„Je od nejakej PR spoločnosti?“ Stále som dostávala nečakané zásielky – nádobky s arašídovým maslom na ochutnanie, cédečká na recenziu, vzorky oblečenia, ktoré nikdy neboli mojej veľkosti –, a to všetko aj napriek tomu, že som sa okrem neexistujúceho stĺpčeka o vzťahoch väčšinou živila už len písaním osobnostných profilov. A v nijakom prípade som nemala v pláne napísať nejaký revolučný článok o správnej voľbe pri výbere arašídového masla. „Môžeš ho jednoducho vyhodiť alebo dať niektorému zo stážistov.“

„Nemôžem. Zdá sa, že toto je niečo iné.“ Počula som ďalšie šuchotanie papiera. „Je to veľká plochá kartónová škatuľa, plagát alebo niečo podobné. A je adresovaná tebe. Nevyzerá to, že by prišla od nejakej PR spoločnosti.“

„Akú má spiatočnú adresu?“

„Ako odosielateľ je uvedená nejaká umelecká galéria v Mnichove v Nemecku.“

„V Nemecku?“ Bola som zmätená. Môj stĺpček sa rozposielal iba do amerických novín. Kto by ma chcel osloviť z Nemecka?

„Pošlem ti to FedExom, dobre? Len som ti to chcel dopredu oznámiť. A drž sa! Všetko zlé sa obráti na lepšie. Si veľmi talentovaná.“

„Jasné,“ zahundrala som. Zložila som skôr, ako som mu stihla povedať, čo si naozaj myslím, že veľmi talentovaných ľudí

nevyhadzujú z práce, ktorú vykonávali celé tri roky. Pravdaže, nikdy som nebola zamestnankyňou Craig Newspaper Group na plný úvazok, ale môj stĺpček rozposielali do dvadsiatich troch novín po celej krajine, kde mal milióny čitateľov. Platili mi relatívne dobre, dosť na to, aby som bola spokojná so svojím príjomom, pokiaľ som ho každý mesiac doplnila niekoľkými ďalšími drobnosťami. Myslela som si, že som prežila kolaps trhu, no zrejme som len naprázdno šliapala vodu, kým som sa začala potápať.

Všetko však nasvedčovalo tomu, že nastal čas, aby som o svoj stĺpček prišla. Koniec koncov, človek môže robiť len dovtedy, kým sa ozve niekto, kto odhalí jeho falošnosť. A hoci som si vždy dala záležať na tom, čo som písala, citovala som vedecké štúdie aj mentálne príčetných priateľov a kolegov, predstava, že slobodná žena s nefunkčnou rodinnou historiou píše stĺpček o vzťahoch, bola pre niektorých ľudí smiešna. V skutočnosti som si tajne viedla zložku e-mailov a listov od čitateľov, ktorí ma obviňovali, že som zatrpknutá stará dievka. Možno mali pravdu. Samozrejme, bolo tam aj veľa pochvalných listov od čitateľov, ktorí mi písali, že som im pomohla prekonať rozvod alebo ich povzbudila, aby sa zmierili s odcudzeným členom rodiny, ale zistila som, že ľudia majú tendenciu písat skôr vtedy, keď sú na vás nahnevani, ako keď sú nadšení. A v takom rozpoložení používajú aj viac neslušných slov.

Balík z Nemecka bol pravdepodobne sarkastický plagát s návodom, ako si získať muža, od nahnevanej čitateľky, ktorá videla môj stĺpček na internete. Nebol by prvý a ani piaty, ktorý som dostala. Mohla to však byť prvá urázka, ktorú mi adresovali v nemčine.

Opäť som si pretiahla prikrývku cez hlavu a pokúsila som sa radšej zaspáť. V ten deň mal vyjsť môj úplne posledný článok

a ja som naozaj netúžila byť hore, aby som bola svedkom po-hrebu svojho stĺpčeka.

O štyri hodiny som napriek všetkej snahe vyhnúť sa vonkajšiemu svetu sedela oproti svojej najlepšej kamarátke Myre v reštaurácii s výhľadom na jazero Eola v centre Orlan-dia, ktorá na mňa teatrálne mávala aktuálnym číslom novín *Orlando Sentinel*.

„Mala by si byť hrdá,“ vyhlásila rozhodne. „Vážne, Emily, s týmto stĺpčekom si odviedla veľmi dobrú prácu a tvoja roz-lúčka bola naozaj na úrovni.“

„Povedala som ti, že o tom dnes nechcem hovoriť.“ Odpila som si zo Sauvignon blanc. Víno o druhej popoludní bolo absolútne prijateľné, keď ste prišli o prácu. Rovnako aj to, že som už pila druhý pohár.

„Máš smolu. Budeme o tom hovoriť, lebo popieranie ešte nikdy nikomu neprinieslo nič dobré. Vlastne som si celkom istá, že je to konkrétny citát z jedného z tvojich stĺpčekov.“

„Ja nič nepopieram.“ Zdvihla som pohár na posmešný prípi-tok. „Len poukazujem na to, že celá moja doterajšia kariéra bola zbytočná.“

„Sebaľútost ťa nerobí príťažlivejšou.“ Mávla na čašníka a objednala si ďalšiu diétnu kolu. Na rozdiel odo mňa mala prácu, do ktorej sa musela vrátiť. Pracovala vo verejnopro-spešnej organizácii s názvom Easter Seals Florida, čo zna-menalo, že celý deň skutočne pomáhala ľuďom. „Naštastie sa ti darí držať všetky pochybnosti o sebe mimo svojich stĺpčekov.“

Pokrčila som plecami. Mala pravdu, v tlači som sa cítila oveľa lepšie ako v reálnom svete. Keby som tak mohla byť celý život chránená obrazovkou počítača!

„Ako som už hovorila,“ pokračovala po tom, čo jej čašník priniesol kolu, „tvoj posledný stĺpček bol skvelý. A šťastena sa k tebe určite vráti.“

„Ja viem, že hej. Len som neplánovala byť v tridsiatich šesť rokoch v podstate nezamestnaná.“

„No pozri sa na to takto: nemáš žiadne záväzky, nič ta nezdržiava. Žiadny manžel, žiadne deti. Môžeš robiť doslova čokoľvek. Úplná sloboda.“

Prinútila som sa do úsmevu. „Áno, mám šťastie. Večne slobodná a bezdetná. Sen každej ženy.“

Myra zvraštilla obočie a na tvári sa jej zjavili obavy. „Tak som to nemyslela.“

„Viem, viem,“ povedala som, no napriek tomu ma tie slová pálili najmä preto, lebo Myra vedela, že to tvrdenie nie je celkom pravdivé. Mala som diéta, ale dala som ho na adopciu už pred polovicou svojho života. Teraz, keď moja dcéra práve dovršila osemnásť rokov, keď bola sama dospelá, ma marnosť vlastného života hlboko zasiahla. Čo som urobila so všetkou tou údajnou slobodou, ktorú mi poskytlo vzdanie sa diéta? Celkom nič, zatialčo moje diéta pravdepodobne pod cudzou strechou rozkvitlo v dospelú ženu.

Myrin výraz sa zmenil a bolo mi jasné, že tiež myslí na Catherine – tak som pomenovala svoju dcéru predtým, ako mi ju odobrala sestrička. Myre som sa zverila pred štyrmi rokmi a bol to dobrý pocit, že som konečne zo seba zhodila to bremeno. Pravdu o existencii dcéry som nosila v najzastrčenejšom kúte svojho srdca, na mieste, kde som odkladala tie čriepky svojho života, na ktoré som si chcela občas s bôlom spomenúť a zároveň na ne zabudnúť.

„Nechcela som povedať, že nemáš diéta,“ šepla Myra. „To bolo odo mňa naozaj neuvážené.“

Pokrútila som hlavou a snažila som sa netváriť utrápene. „Nevyčítaj si to. A vlastne máš pravdu. Vzdala som sa jej, no nie? Takže teraz je to dieta niekoho iného, nie moje.“

Ale hoci som Catherine nevidela odo dňa, keď som ju porodila, a hoci som vedela, že noví rodičia jej nepochybne dali iné meno, v istom základnom, bunkovom zmysle bola stále moja. Vždy ju budem milovať. Vždy sa budem o ňu zaujímať, vždy sa budem báť, že tým, že som ju dala preč, som jej ublížila namiesto toho, aby som jej pomohla. Mala som ju v krvi, v kostiach a aj po všetkých tých rokoch bola takmer vždy mojom prvou myšlienkovou, keď som sa ráno zobudila. Uverejnila som svoje otázky o nej na nezdravo veľké množstvo stránok na vyhľadávanie adopcií a online chatov v nádeji, že ju jedného dňa nájdem, len aby som zistila, že je v poriadku. Zatiaľ sa však neobjavila.

„Takže to, čo si tu povedala, si myslela vážne?“ ozvala sa Myra a zamávala novinami s mojím stĺpčekom. „To o odpustenie.“

Zažmurmkala som a stiahla som sa z okraja útesu sebaľútosti. „Vždy myslím vážne to, čo píšem.“ Bola to strohá odpoveď, nie celkom nepravdivá, ale ani nie úplne pravdivá. Môj rozlúčkový stĺpček bol o tom, ako ísť v živote ďalej, a napísala som, že kľúčom k tomu, aby sa tak stalo zdravým spôsobom, je zbaviť sa minulých krívdi. Písala som o tom, že v ceste budovaniu a náprave vzťahov stojí absencia odpustenia. Lenže odpustiť nie je také jednoduché, ako si myslíme.

„Potom je vari načase, aby si poslúchla vlastnú radu a odpustila si,“ povedala Myra. „Možno sa cítiš paralyzovaná, lebo v sebe stále nesieš vinu za to, že si sa vzdala svojej dcéry.“

„Nie, necítim,“ okamžite som odvetila, no uvedomila som si, že nedostatok očného kontaktu prezradil Myre všetko, čo potrebovala vediet o pravdivosti mojich slov.

Myra si vzdychla a nesúhlasne pokrútila hlavou. „Emily, už sme to spolu rozoberali. Urobila si to najlepšie rozhodnutie,

aké si v tom čase mohla urobiť. Nebol to sebecký čin, bol to nesebecký čin. V osemnástich rokoch si nebola pripravená na dielu, najmä nie hned po smrti svojej mamy. Rozhodla si sa tak, aby si dcére zabezpečila lepší život.“

Pozrela som sa na svoj pohár, ktorý bol zase prázdny. „Viem,“ povedala som a naozaj som to vedela. Rozhodla som sa zo správnych dôvodov, ale to neznamenalo, že som o tom neprestajne nepochybovala. Okrem toho v tom príbehu bolo viac, než čo som prezradila Myre. Nikto na svete – okrem mojej starej mamy Margaret, ktorá zomrela začiatkom tohto roka – nepoznal celú pravdu. „Späťne sa ukazuje, že písanie stĺpčeka o vzťahoch možno nebolo najlepším nápadom na svete pre človeka, ktorý chce schovávať hlavu do piesku,“ dodala som, keď som zdvihla zrak a zistila som, že Myra na mňa stále chápavo hľadí.

Usmiala sa. „Alebo to bolo to najlepšie, čo si mohla urobiť, pretože ťa to prinútilo konfrontovať sa s vlastnými démonmi. A teraz sa začína ľažká práca.“

„Ľažká práca?“

Zasmiala sa a pozrela sa na stĺpček. „Budem tu citovať veľmi múdro Emily Emersonovú, takže sa priprav: *Možno ti v minulosti ublížili, ale ak nedokážeš na tie krivdy zabudnúť, si zodpovedný za to, že sa sám taháš ku dnu. Preto nájdi spôsob, ako odpustiť, aj keď je to ľažké.*“ Odmlčala sa a usmiala sa na mňa. „Opýtam sa ťa ešte raz: Myslela si vážne to, čo si tu napísala?“

Sklonila som hlavu a prikývla som.

„Dobre. Tak prestaň kázať vodu a piť víno, drahá moja. Začni si odpúšťať.“

„Rozkaz, šéfká,“ zasalutovala som na odľahčenie situácie a naznačila som čašníkovi, aby mi doniesol ďalší pohár vína. „Hned sa do toho pustím.“

Pravdou však bolo, že som nevedela, kde začať.

O dva dni mi zazvonil zvonček na dverách práve v čase, keď som dokončovala profil miestnej triatlonistky pre *Runner's World*. Časopis patril medzi mojich polročných klientov a ja som mala osobitne rada úlohy, ako bola táto, v ktorých subjekt článku robil niečo dobré pre svet. V tomto prípade žena, o ktorej som písala, trikrát prekonala rakovinu prsníka, behala maratóny, aby zvýšila povedomie o prevencii, a rozhovor s ňou počas obedu na orlandskom predmestí Winter Park minulý týždeň bol pre mňa nesmierne inšpiratívny.

„Už idem!“ zvolala som, ale kým som prišla k dverám, nákladné auto FedEx už odchádzalo a na verande ležala plochá kartónová škatuľa. Chvílu mi trvalo, kým som si spomenula, že Brian slúbil, že mi prepošle balík z Nemecka. Zdvihla som škatuľu a odniesla ju dovnútra, stále presvedčená, že je to len ďalší vtip od nevľúdnego čitateľa. Moja zvedavosť ma však premohla, a tak som odlepila pásku a povytiahla obsah škatule.

Ešte skôr, ako som dokončila odstraňovanie ochranného obalu, som vedela, že to, čo držím, nie je plagát. Papier bol hrubý, štruktúrovany, a keď som odtiahla tenký pergamen, ktorý ho zakrýval, vykľzla spod neho malá obálka. Zdvihla som ju z podlahy a potom som to, čo bol v skutočnosti obraz, oprela o stenu za kuchynským stolom.

A vzápäti som ako prikovaná k zemi naň len hľadela.

Bol to krásny akvarel ženy stojacej uprostred niečoho, čo vyzeralo ako kukuričné pole, jej črty boli jasne rozpoznateľné a oči upreté do diaľky. Na tvári mala odhadlaný a zároveň zádumčivý výraz. Jej červené šaty, mierne zodraté, boli na pravom rukáve roztrhnuté. V pozadí pútala pozornosť nápadne sýtofialová obloha. „Čo to...?“ zašomrala som, keď som prstami prechádzala po ženinej tvári.

Vyzerala presne ako mladšia verzia mojej starej mamy Margaret. Len pred dvoma mesiacmi som písala o jej smrti vo

svojej rubrike o vzťahoch a na starej rodinnej fotografii, ktorá bola súčasťou článku – záber starej mamy, ako drží za ruku otca, keď bol ešte malý chlapec –, mohla byť len trochu staršia ako žena na obrázku predo mnou teraz.

S náhlym pocitom, že sa nedokážem nadýchnuť, som siahla po obálke priloženej k obrazu, roztrhla som ju pozdĺž šva a vytiahla z nej lístok.

Myliš sa v tom, čo si napísala vo svojom stĺpčeku, stálo v ňom elegantným nakloneným písmom. Tvoj starý otec ju nikdy neprestal milovať. Margaret bola láskou jeho života.

Lístok nebol podpísaný a ani jeho draho vyzerajúci tvrdený papier nenesol nijaký znak. Nič nenaznačovalo, kto ho napísal, hoci to bol zrejme niekto, kto chcel, aby som verila, že pozná môjho starého otca. To však nebolo možné. Ten muž zmizol ešte predtým, ako sa narodil môj otec. A stará mama sa odmlčala zakaždým, keď som sa naňho opýtala, ale vedela som, že ju opustil rovnako, ako môj otec opustil moju matku a mňa.

Práve o tom bol môj stĺpček pred dvoma mesiacmi: ako sa rozhodnutia rodičov prenášajú na ďalšie generácie. Písala som v ňom, že moja stará mama bola milujúca osoba, no niečo jej chýbalo, kúsok, ktorý akoby jej niekto nasilu vytrhol z tela. Uvažovala som v ňom, že môj otec, ktorý vyrastal bez toho, aby vedel, kto je jeho vlastný otec, pocítoval absenciu muža aj absenciu plnej pozornosti svojej matky. Stará mama vždy pôsobila, ako keby bola na odchode, a aj jej smrť vo mne zanechala pocit akéhosi neukončenia. Vlastne až po jej smrti som od nej dostala poslednú hlasovú správu. *Musím ťa vidieť, Emily,* hovorila v nej chraplavým slabým hlasom. *Prosím, príď čo najskôr, drahá.* Nechala mi ten odkaz pred svitaním na Valentína, len pári hodín predtým, ako naposledy vydýchla, a ja som ho prespala. Stĺpček som ukončila bez toho, aby som sa zmienila

o tom, že aj ja kráčam v týchto rodinných šlapajach a robím tie isté chyby, ale v hlbke srdca som vedela, že presne o tom to je. O strachu, že nevedomky idem rovnakou cestou ako môj otec a stará mama. Koniec koncov, už roky som nemala skutočný vzťah a vzdala som sa aj vlastnej dcéry. Bola som predurčená skončiť ako oni? Mala som to v krvi? Na záver som čitateľov povzbudila, aby sa zamysleli nad vlastnou rodinou históriou a konfrontovali sa s problémami, ktoré ovplyvnili ich vlastné vzťahy, skôr než bude neskoro. Neuniklo mi, že ten stĺpček bol ďalším príkladom toho, že som zanedbala praktizovanie toho, čo som hlásala.

Hľadela som na obraz a snažila som sa uvažovať logicky. Možno ho namaľoval niekto, kto použil našu rodinnú fotografiu ako predlohu, až po tom, čo vyšiel môj stĺpček. Ale vedela som, že to nie je pravda. Hrubý papier bol na okrajoch mierne zažltnutý, čo naznačovalo, že má veľa rokov, a výraz tváre ženy bol presne taký, aký mala stará mama, keď bola hlboko zamyslená, hoci na fotografii, ktorá vysla spolu so stĺpčekom, sa jemne usmievala. Bola som si takmer istá, že ju namaľoval niekto, kto ju poznal. No naznačoval ten odkaz, že autorom je môj dávno stratený starý otec?

Musela som zistiť, odkiaľ ten obraz pochádza. Prešla som k počítaču, vygooglila som názov galérie a potom som vytukala telefónne číslo uvedené na jej webovej stránke.

Kým však telefón niekoľkokrát zazvonil, uvedomila som si, že v Mníchove je už takmer deväť hodín večer. Nebola som preto prekvapená, keď sa ozval záznamník. Nerozumela som ani slovo po nemecky, a tak som netušila, čo vraví nahratý záznam, ale po zapípaní som začala hovoriť v nádeji, že tam niekto bude vedieť po anglicky.

„Dobrý deň, volám sa Emily Emersonová a práve som dostala obraz z vašej galérie bez uvedenia odosielateľa. Je to portrét

ženy stojacej na poli, s krásnou oblohou za chrbtom. Mohli by ste mi, prosím, zavolať v čo najkratšom čase?“ Nechala som svoje číslo, zložila som a nasledujúcich desať minút som strávila v kuchyni, kde som sa len tak pozerala na známu tvár svojej starej mamy. Nakoniec som opäť chytila telefón, zhlobka sa nadýchla a zavolala som poslednému človeku, s ktorým som chcela hovoriť.

„Ahoj,“ povedala som, keď to môj otec zdvihol. Jeho hlboký hlas mi bol až bolestne známy, hoci som ho nepočula už takmer osem mesiacov. „To som ja, Emily. Musím ti niečo ukázať.“

„Emily?“ Podráždil ma jeho tón plný nádeje. Akoby si myslel, že konečne otváram dvere nášmu vzťahu. Ale tak to nebolo. „Samozrejme. Hned som tam.“

DRUHÁ KAPITOLA

Otec prišiel o pol hodiny, oblečený vo vyžehlených uhlivočiernych nohaviciach, v bledomodrej košeli a sivej kravate. Zdalo sa, akoby práve vybehol z kancelárie. Vyzeral chudší, ako keď som ho naposledy videla vo februári na pohrebe starej mamy, a zarazilo ma, ako veľmi zostarol. Vlasy mu takmer úplne zbeleli a vrásky na tvári mal o poznanie hlbšie.

„Ahoj, zlatko,“ pozdravil a neisto na mňa pozeral z prahu vchodových dverí.

„Podľ ďalej,“ povedala som, otočila som sa a zamierila do kuchyne, skôr než sa mohol pokúsiť o niečo trápne, napríklad o objatie.

Otec teraz žil v Orlande. Prišiel sem pred siedmimi rokmi z Miami, zrejme v nádeji, že so mnou obnoví vzťah. Dokonca otvoril pobočku svojej firmy Emerson Capital Investments na Orange Avenue v centre mesta, aby mal dôvod byť nablízku. *Chcel som byť v Orlande častejšie, aby sme mali šancu spoznať sa,* povedal mi, keď mi prvý raz z ničoho nič zavolal. Odvtedy pravidelne telefonoval každé dva týždne, ale ja som takmer vždy nechala jeho hovory prejsť do hlasovej schránky a väčšinu správ som vymazala bez toho, aby som si ich vypočula. Koniec koncov, čo by sme si tak mohli povedať?

Ked' som mala jedenásť, opustil mňa a moju matku, aby sa oženil so svojou dvadsaťtyriročnou asistentkou. Volala sa Monica, a ked' som ju prvýkrát stretla, nenávistne som na ňu nakričala, že nemala právo rozbit manželstvo mojich rodičov. Ona zas otcovi povedala, že s takou soplaňou, ako som ja, nechce mať nič spoločné, čo mi o pári týždňov neskôr ospravedlňujúco zopakoval, ked' mi vysvetľoval, prečo o ňom v budúcnosti nebudem veľa počúť. Prestahoval sa do Miami ešte predtým, ako som skončila siedmu triedu, a počas nasledujúcich desiatich rokov – kým bola v hre Monica – som s ním takmer nebola v kontakte. Akoby zabudol, že má dcéru.

Po rozvode s Monicou sa so mnou pokúšal zmieriť, ale pokial išlo o mňa, bolo už neskoro. Odíšť takto od svojho dietáta som považovala za neodpustiteľné. Bolo to o to horšie, že sa po smrti mojej matky nevrátil. Práve som dovršila osemnásť rokov, ked' zomrela, preto nebol nijaký problém s opatrovníctvom, no otec si predsa musel uvedomovať, ako osamelo sa cítim. Zjavne mu na tom nezáležalo. Zavolal mi jediný raz, aby mi stručne vyjadril svoju úprimnú sústrast, a to bolo všetko. Potom som sa cítila ako blázon, ked' som celý nasledujúci mesiac zakaždým, ked' zazvonil zvonček, dúfala, že stojí pred mojím domom a čaká, aby zo mňa opäť urobil svoju dcéru.

V čase, ked' sa znova objavil v mojom živote a ukázal sa pred budovou katedry žurnalistiky na Floridskej univerzite počas môjho posledného ročníka na vysokej škole, aby ma prosil o druhú šancu, už stál medzi nami vysoký mûr. Vtedy som už chápala, že sa nemôžem spoliehať na nikoho iného okrem seba. Nikdy som mu neodpustila, že mi dal tú lekciu v takom mladom veku. A hoci sa mi posledných niekoľko rokov v hlasovej schránke úpenlivo ospravedlňoval a tvrdil,

že odchod bol najväčšou chybou v jeho živote, škoda sa už nedala napraviť.

„Veľmi ma potešilo, že si mi zavolala, Emily,“ povedal, keď za sebou opatrne zavrel vchodové dvere a nasledoval ma po chodbe. „Viem, že ti mám čo vysvetlovať a čo doháňať, ale...“

„Toto nie je spoločenská návšteva,“ prerusila som ho. „Dostala som niečo, na čo sa ta musím opýtať.“

Vyzeral skormútene, no prikývol a mlčky vošiel do kuchyne za mnou. Prstom som ukázala na kuchynský stôl, a keď uvidel obraz, ktorý tam bol opretý, zostal stát a nechápavo naň hľadal. „Emily, čo je to?“

„Myslím si, že je to stará mama Margaret.“ Zaváhala som, kým som doložila: „Je to tak?“

Bez odpovede siahol po obraze rovnakým spôsobom ako ja pred hodinou. Sledoval línie tváre tej ženy, a keď opäť zdvíhol zrak, prekvapilo ma, že má v očiach slzy. „Odkial to máš?“

„Pochádza z galérie v Mnichove.“ Podala som mu lístok. „Nie je na ňom nijaky podpis. Neviem, kto to poslal.“

Oči sa mu rozsírili, keď si prezeral ten lístok. „Myliš sa v tom, čo si napísala vo svojom stĺpčeku,“ prečítal nahlas. „Tvoj starý otec ju nikdy neprestal milovať. Margaret bola láskou jeho života.“ Pozrel sa mi do očí. „Ide o tvoj stĺpček spred niekoľkých mesiacov, ten, v ktorom si písala o nesprávnych rozhodnutiach, ktoré sa prenášajú na ďalšie generácie.“

Odvrátila som sa, zrazu som sa cítila previnilo. „Áno.“ Odkašľala som si. „Asi ti za to dlhujem ospravedlnenie. Nepredpokladala som, že si ten stĺpček prečítaš.“

„Samozrejme, že som ho čítal,“ povedal jemným tónom, ktorý neniesol v sebe vinu, akú som očakávala. „Tak ako čítam každý jeden tvoj stĺpček. A ospravedlnenie nie je potrebné. Vo všetkom si mala pravdu. Správal som sa ohavne.“

„Ako myslíš. No rozhodne to tak bolo.“ Zahryzla som si do pery a vrátila sa k obrazu, aby som zmenila tému. „Si si istý, že toto je naozaj stará mama Margaret?“

Chvíľu sa pozeral na obraz. „Som si tým stopercentne istý. Na sklonku života rozprávala dookola ten istý príbeh. Stále hovorila, že v deň, keď stretla môjho otca, mala na sebe červené šaty a obloha sa pri východe slnka sfarbila do fialova. Presne ako na tomto obraze. Je to scéna, ktorú opisovala.“ Na chvíľu zavrel oči. „Doteraz je mi smutno, keď si uvedomím, že človek, ktorý jej najviac ublížil, bol ten, na ktorého myslela na konci svojho života, keď sa jej už zahmlila myseľ. Nikdy predtým ho len tak dobrovoľne nespomenula.“

„Chýbal jej,“ povedala som ticho a pocítila som príval viny, že som so starou mamou v posledných mesiacoch jej života netrávila viac času. Bola som taká zaneprázdená svojou kariérou, že som si nenašla čas, a teraz to budem navždy lutovať. Pozrela som sa na obraz a očami som sledovala známe línie jej tváre. „Ale čo človek, ktorý obraz poslal? Myslíš si, že vie, kto je tvoj otec?“

„Neviem, ako by to vôbec bolo možné. Moja matka nedokázala vysvetliť, čo sa mu stalo, ale žeby nejaký cudzinec v Nemecku záhadne poznal naše rodinné tajomstvá? To jednoducho nemôže byť pravda.“

„Tiež si to myslím. Ale čo ak je to pravda? Čo ak bola stará mama Margaret naozaj láskou života tvojho otca?“

Otec odvrátil pohľad. „A on jednoducho zmizol? Nikdy viac sa neohlásil? A teraz niekto posiela záhadné správy, že ju neprestal milovať?“ Pochybovačne pokrútil hlavou. „Obávam sa, že je to nepravdepodobné.“

Zrazu vo mne zovrelo niečo temné. „Čo je nepravdepodobné? Že ju miloval, no napriek tomu ju dokázal opustiť?“

„No, áno. Od ľudí, ktorých miluješ, sa len tak neodchádza.“ Pozrel sa na mňa a zrazu mu došlo, čo práve povedal. „Emily, nemal som na mysli mňa a teba. Nie je to tá istá situácia.“

Niekol'kokrát som zažmurmukala, akékoľvek spojenie medzi nami sa v okamihu vytratilo. „Jasné. Aky otec, taký syn, predpokladám.“

Počkal, kým som nezdvihla zrak a nepozrela som sa mu do očí. „Emily, je mi to lúto. Je mi to nesmierne lúto. Viem, že čokoľvek ešte v živote poviem alebo urobím, nezmení nič na tom, čo som spravil.“

„Tak prečo sa o to stále pokúšaš?“ Hanbila som sa za chlad vo vlastnom hlase, ale ten sa mi tam zjavil vždy, keď som sa rozprávala s otcom. Asi to tak bolo jednoduchšie.

„Pochop ma, odišiel som, lebo som mal vlastné problémy, vlastné nedostatky. Ale musím sa ti to pokúsiť vysvetliť. Musím ti to vynahraditiť.“

„Prosím ťa prestaň!“ Zrazu som sa cítila vyčerpaná. „Počujem, čo hovoríš, ale to nič nemení.“ Odmlčala som sa a zahľadela som sa do starej maminej tváre.

„Ja viem.“ Po chvíli ticha si otec odkašľal. „Tak čo plánuješ urobiť s tým obrazom, Emily? O čom premýšľaš?“

Zhlboka som sa nadýchla. „Musím zistíť, kto ho poslal a čo vie. Chcem pochopiť, čo sa stalo.“

„Aj ja. A pomôžem ti, ako budem môct.“

Odvrátila som sa. „Vďaka, no zvládnem to aj sama.“

„Tak prečo si mi zavolala?“ Napriek tomu, že otec to vyslovil jemne, pocítila som potrebu brániť sa.

„Neviem. Myslela som si, že by si mohol vedieť niečo, čo by objasnilo túto záhadu. Ale asi som sa mylila.“

Otec sa otočil a hľadel na obraz. „Viem len toľko,“ povedal po chvíli, „že som vyrastal bez otca. A potom som urobil presne to isté tebe.“ Zdvihol zrak, venoval mi smutný úsmev, stisol

mi ruku a zamieril k dverám. „Ver mi, aj ja tomu chcem prísť na koreň.“ Ked' sa zastavil na prahu, dodal: „Emily, som rád, že si zavolala.“

Na druhý deň ráno krátko po šiestej zazvonil telefón a vytrhol ma z nočnej mory o otcovi a Monice, ktorí stáli pri matkinom hrobe a posmievali sa mi.

„Tu je Nicola Schubertová z galérie Schubert-Balck v Mníchove,“ ozval sa hlas so silným nemeckým prízvukom na druhej strane linky, len čo som zdvihla. „Reagujem na telefonát od Emily Emersonovej. Vy ste slečna Emersonová?“

„Áno, to som.“ Okamžite som sa prebrala a hned' som siahla po zápisníku a pere.

„Dúfam, že nevolám príliš skoro, ale chcela som sa vám ozvat čo najskôr.“

„To nie je problém,“ povedala som rýchlo. „Snažila som sa vám dovoliť, lebo som dostala obraz z vašej galérie a ja...“

„Áno, áno,“ prerusila ma Nicola. „Som si toho vedomá. Obávam sa však, že vám vela povedať nemôžem. Samozrejme, že Dievča v poli s fialovou oblohou je krásny obraz.“

„Ten obraz má meno?“

„Nie, nie, len ho tak nazývame. Dostali sme ho s veľmi málo informáciami.“

„Ale kto vám ho poslal?“ spýtala som sa. „A prečo?“

„To sa vám práve pokúšam povedať. Naozaj to neviem. Prisiel k nám kuriérskou službou s listom napísaným na písacom stroji.“

„Máte ho ešte?“

„Pravdaže nie,“ odfrkla. „Recyklujem. Môžem vám však povedať, čo tam stálo. Písalo sa v ňom, že peniaze už boli galérii zaslané a že by mali postačovať na zaplatenie reštaurovania

obrazu a jeho dopravy, čo aj bola pravda. Obraz bol vraj dlhé roky uložený v miestnosti, ktorá bola príliš vlhká, a odosielateľovi záleží na tom, aby bol pred odoslaním zreštaurovaný do dokonalého stavu. Odosielateľ priložil aj obálku a požiadal, aby som ju osobne pribalila k obrazu. Zrejme v nej uviedol nejaké ďalšie informácie.“

„Nie, nijaké ďalšie informácie v nej neboli,“ povedala som s povzduchom, keď som si spomenula na záhadný odkaz. „Viete, odkiaľ bol obraz poslany? Z inej galérie v Mníchove?“

„Ak mám byť úprimná, papiere spracovala moja asistentka. Takže nemám vedomosť o pôvode obrazu.“

„Mohla by som hovoriť s tou asistentkou?“

„Bettinou? Bohužiaľ, tá pred mesiacom dala výpoved.“

„Dá sa s ňou nejako spojiť?“ Začula som zúfalstvo vo vlastnom hlase. „Chcela by som sa len spýtať, či si nepamäta, odkiaľ ten obraz prišiel.“

Nicola si povzduchla. „Obávam sa, že to nie je možné. Neodšla od nás v dobrom.“

Takmer som cítila, ako mi každá možná stopa uniká, jedna za druhou. „Máte predstavu, prečo obraz poslali práve do vašej galérie?“

„Pretože som zrejme jednou z najvýznamnejších odborníčok na reštaurovanie tohto typu umenia na svete.“ Podľa jej odmeraného tónu som pochopila, že som ju urazila. „A odosielateľ si bol očividne vedomý povesti mojej galérie.“

„A vy neviete, kto je ten maliar?“

Zaváhala. „Nie, neviem.“ V jej hlase bolo čosi, čo mi napovedalo, že vie viac, ako hovorí, ale skôr než som stihla položiť ďalšiu otázku, pokračovala: „Slečna Emersonová, teraz sa musím vrátiť k svojim zákazníkom. Chcela som vám len zdvorilo odpovedať. Dúfam, že sa vám obraz bude páčiť. Je naozaj krásny. Ohromila ma zručnosť umelcovej práce so

štetcom a musím priznať, že mi jeho reštaurovanie robilo radosť.“

„Môžete mi povedať ešte niečo?“

„Viete niečo o umení?“

„Nie. Ani nie.“

„Potom sa obávam, že moje technické vysvetlenia by boli zbytočné. Niektoré veci sa aj tak nedajú poriadne vysvetliť po telefóne. Prosím, tešte sa z obrazu. Prajem vám pekný deň.“ Bez ďalšieho slova zložila a ja som zostala držať mobil v ruke a cítila som sa ešte zmätenejšia ako v predchádzajúci večer.